

Betænkning

over forslag til lov om ferie.

(Afgivet af udvalget den 21. maj 1970).

Udvalget har behandlet lovforslaget i 11 møder og herunder haft 2 samråd med arbejdsministeren, der tillige har besvaret skriftlige spørgsmål fra udvalget. 2 af disse besvarelser er optrykt som bilag til betænkningen. Udvalget har modtaget skriftlig og mundtlig henvendelse fra Dansk Arbejdsgiverforening.

Udvalget har beskæftiget sig med spørgsmålet om, hvilken personkreds der skal være omfattet af loven, herunder hvorvidt medhjælpere bør inddrages under denne.

Et *flertal* (det konservative folkepartis, venstres og det radikale venstres medlemmer af udvalget) finder ikke på nuværende tidspunkt tilstrækkeligt grundlag for at foreslå medhjælperlovens bestemmelser om ferie ophævet og lægger herved vægt på, at medhjælperne under forudsætning af beskæftigelse hele året er sikret ret til ferie med løn af samme længde som ferielovens.

Udvalget har herunder drøftet forskellige spørgsmål til belysning af de kvindelige huslige medhjælperes placering og arbejdsforhold, herunder deres ansættelse i henholdsvis land- og byhusholdninger samt i private hjem og institutioner.

Det fremgår klart af det statistiske materiale, der er indhentet til brug for disse overvejelser, at der er en markant tilbagegang i antallet af huslige medhjælpere. Tilbagegangen er relativt stærkest inden for landhusholdningerne, således at nu langt den overvejende del af de huslige medhjælpere er beskæftiget i byhusholdninger. Det har ikke været muligt at få oplyst, hvor lange ansættelsesforhold der i almindelighed er tale om, eller hvorledes beskæftigelsen veksler mel-

lem arbejde som huslige medhjælpere og andre beskæftigelsesformer, der henhører under ferieloven.

Flertallet har ikke fundet billedet tilstrækkelig afklaret til på nuværende tidspunkt at kunne gå ind for inddragelse af de huslige medhjælpere under ferieloven.

Under hensyn til, at man må regne med, at et stigende antal huslige medhjælpere vil blive beskæftiget i perioder af ret kort varighed, at de gældende feriebestemmelser i medhjælperloven for disse medhjælpere kan give en uheldig opsplnitning af ferien, at en stor del af de huslige medhjælpere ved overgang til anden beskæftigelse skal ind under ferieloven, og at en stigende del af de huslige medhjælpere er beskæftiget inden for institutioner (plejehjem, sygehus, børnehjem m. v.), hvor det øvrige personale er under ferieloven, finder udvalget det hensigtsmæssigt, at der foretages en nærmere undersøgelse af disse medhjælperes forhold med henblik på deres placering i lovgivningen (medhjælperlov, funktionærlov eller ferielov), og henstiller til arbejdsministeren at tage skridt hertil.

Flertallet skal i øvrigt henvide til bemærkningerne om personkredsen i den redegørelse, der er afgivet af det af arbejdsministeriet den 12. maj 1967 nedsatte udvalg om arbejdstid og ferie.

Et *mindretal* (socialdemokratiets medlemmer af udvalget) finder, at medhjælperlovens bestemmelser om ferie bør ophæves, og henviser til, at det ovennævnte, af arbejdsministeren nedsatte udvalg i sin i efteråret 1968 afgivne betænkning har foreslået de af medhjælperloven omfattede personer ind-

draget under ferieloven. Mindretallet fremhæver i denne forbindelse bl. a., at medhjælpere, som ikke har haft beskæftigelse året igennem, er ringere stillet, end de ville være efter ferieloven. Mindretallet har derfor stillet ændringsforslag nr. 1 og 18, hvorefter medhjælpere inddrages under ferieloven.

Et andet mindretal (socialistisk folkepartis medlem af udvalget) finder, at ferieloven bør omfatte alle lønmodtagere uanset ansættelsesforholdets art og har i overensstemmelse hermed stillet ændringsforslag nr. 2.

Udvalget har drøftet spørgsmålet om feriens længde. Et flertal (det konservative folkeparti, venstres og det radikale venstres medlemmer af udvalget) finder, at en forlængelse af denne bør finde sted i forbindelse med overenskomstfornyelse mellem arbejdsmarkedets hovedorganisationer, medens et mindretal (socialdemokratiets medlemmer af udvalget) er af den opfattelse, at beslutning om ferieforlængelse ikke bør udsættes, og derfor har stillet ændringsforslag nr. 4, 5 og 7 om feriens forlængelse til 4 uger.

Et andet mindretal (socialistisk folkepartis medlem af udvalget), der ligeledes ønsker beslutning om 4 ugers ferie truffet nu, er af den opfattelse, at retten til at holde ferie ikke bør være betinget af beskæftigelse i det forudgående kalenderår (optjeningsåret), og har derfor stillet ændringsforslag nr. 3 og 8, hvorefter der opnås ret til 24 dages ferie, forudsat at vedkommende har været beskæftiget som lønmodtager i optjeningsåret eller inden ferieårets 1. august.

I konsekvens af den foreslåede forlængelse af ferien har et tredje mindretal (socialdemokratiets og socialistisk folkepartis medlemmer af udvalget) stillet ændringsforslag nr. 13 og 15, hvorefter feriegørelsen forhøjes til 10 pct., dog til 9,5 pct. for de månedslønnede m. v.

Ligeledes i konsekvens af den foreslåede ferieforlængelse har dette mindretal stillet ændringsforslag nr. 6 og 9 vedrørende længden af den ferie, der skal gives i sammenhæng i ferieperioden.

På grundlag af drøftelser i udvalget har arbejdsministeren stillet ændringsforslag nr. 12 om indsættelse af en ny bestemmelse, som begrænser adgangen til at henlægge ferien til tiden mellem en af arbejdsgiveren

meddelt opsigelse og fratrædelsestidspunktet.

Denne ændring må skønnes at være nødvendig til varetagelse af lønmodtagernes berettigede interesser.

Under et samråd med ministeren har man drøftet bestemmelsen i § 12, stk. 4, om optjening af feriegørelse under fravær på grund af sygdom eller tilskadekomst i virksomheden. Drøftelsen fandt sted på baggrund af, at de foreslåede bestemmelser i et vist omfang er mindre gunstige for lønmodtagerne end de gældende. Der opnåedes enighed om at afbøde denne virkning, og ministeren har i overensstemmelse hermed stillet ændringsforslag nr. 14.

De to nævnte ændringsforslag er tiltrådt af udvalget.

Endvidere drøftedes under samrådet bestemmelsen i lovforslagets § 16, hvorefter lønmodtagere, der ikke er berettigede til ferie i alle de dage, i hvilke virksomheden holdes lukket under ferie, ikke i anledning af lukningen kan kræve særlig godtgørelse ud over den feriegørelse, der tilkommer dem efter lovens øvrige bestemmelser.

Det fremgik af drøftelserne, at de af bestemmelsen omhandlede personer er berettiget til dagpenge i henhold til lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring, såfremt de opfylder de øvrige betingelser herfor.

I henhold til lovforslagets § 18 fastsætter arbejdsministeren de nærmere regler for det system, igennem hvilket feriegørelsen skal ydes, og hvorigennem der skal skabes sikkerhed for, at den udbetales lønmodtagerne, når ferien holdes. Udvalget er bekendt med, at arbejdsministeren har nedsat et udvalg om sikring af feriegørelse, og har dels under et samråd, dels ved at stille et skriftligt spørgsmål gjort sig bekendt med, på hvilket stadium udvalgets arbejde befinder sig. Det fremgår heraf, at der overvejes et system i tilknytning til kildeskatteadministrationen. I øvrigt henvises til bilaget til nærværende betænkning.

I forbindelse med gennemgangen af nævnte bestemmelse har udvalget endvidere bl. a. drøftet visse dele af forslag til folketingsbeslutning om en reform af ferielovgivningen, fremsat af Krog Hansen m. fl., og henstiller til ministeren at foranledige, at arbejdsministeriets udvalg om sikring af

feriegodtgørelse lader de i forslaget til folketingsbeslutning fremførte synspunkter indgå i udvalgets overvejelser.

Arbejdsministeren har foruden de tidligere nævnte ændringsforslag stillet ændringsforslagene nr. 10, 11, 16, 17 og 19, der er tiltrådt af udvalget, og hvorom der henvises til de ledsagende bemærkninger.

Et *flertal* (det konservative folkepartis, venstres og det radikale venstres medlemmer af udvalget) indstiller herefter lovforslaget til *vedtagelse* med de af ministeren stillede og af udvalget tiltrådte ændringsforslag nr. 10, 11, 12, 14, 16, 17 og 19.

Et *mindretal* (socialdemokratiets medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af ministeren stillede og af udvalget tiltrådte ændringsforslag, med de af mindretallet stillede ændringsforslag nr. 1, 4, 5, 7 og 18 samt med de af et tredje mindretal stillede ændringsforslag nr. 6, 9, 13 og 15.

Et *andet mindretal* (socialistisk folkepartis medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af ministeren stillede og af udvalget tiltrådte ændringsforslag, med de af mindretallet stillede eller tiltrådte ændringsforslag nr. 2, 3, 8 og 18 samt med de af et tredje mindretal stillede ændringsforslag.

Ændringsforslag.

Af et *mindretal* (Erling Dinesen, Jørgen Peder Hansen, Anker Jørgensen, Evald Kristensen, Søren B. Jørgensen og Bertel Pedersen):

Til § 2.

1) Paragraffen affattes således:

„§ 2. Loven gælder dog ikke for lønmodtagere i statens, folkeskolens eller folkekirkenes tjeneste, der er ansat som tjenestemænd eller med ret til ferie med løn efter samme regler som for tjenestemænd.

Stk. 2. De i stk. 1 nævnte personer, der ikke er tjenestemænd, har ved fratræden ret til feriegodtgørelse efter § 13, stk. 3.“

Af et *andet mindretal* (Krog Hansen):

2) Paragraffen udgår.

Til kapitel 2.

3) Kapitel 2 affattes således:

„Kapitel 2.
Feriens længde.

§ 6. Enhver lønmodtager, der har været beskæftiget erhvervsmæssigt inden ferieårets 1. august eller i det forudgående kalenderår, har ret til 24 dages ferie.

Stk. 2. Har en lærling ikke optjent ret til feriegodtgørelse for alle feriedagene, giver læremesteren lærlingen løn i det resterende antal dage.

Stk. 3. Er læreforholdet begyndt inden for de første 4 måneder af et ferieår, gælder det samme for dette ferieår.“

Til § 6.

Af *mindretallet under nr. 1*:

4) I § 6, stk. 1, ændres „1½ dag“ til: „2 dage“.

Til § 7.

5) I § 7, stk. 1, ændres „18 dage“ til: „24 dage“.

Til § 9.

Af et *tredje mindretal* (Erling Dinesen, Jørgen Peder Hansen, Anker Jørgensen, Evald Kristensen, Søren B. Jørgensen, Bertel Pedersen og Krog Hansen):

6) I *Stk. 1*, 1. pkt., ændres „12 dage“ til: „18 dage“.

Af *mindretallet under nr. 1*:

7) I *stk. 1*, 2. pkt., ændres „12“ til: „18“.

Af *mindretallet under nr. 2*:

8) *Stk. 1*, 2. pkt., udgår.

Af *mindretallet under nr. 6*:

9) I *stk. 3*, 1. pkt., ændres „6 feriedage“ til: „12 feriedage“.

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

10) *Stk. 4* udgår.

11) *Stk. 5* affattes således:

„*Stk. 5.* Såfremt der i en kollektiv overenskomst er bestemmelse derom, eller aftale

træffes mellem lønmodtageren og arbejdsgiveren, kan den ferie, der efter stk. 1 skal gives i sammenhæng i ferieperioden, gives i sammenhæng uden for ferieperioden.“

Ny paragraf.

12) Efter § 9 indsættes som ny paragraf:

„§ 00. Arbejdsgiveren fastsætter tidspunktet for ferien og skal underrette lønmodtageren herom senest 1 måned før ferien begynder, medmindre særlige omstændigheder hindrer dette.

Stk. 2. Uden lønmodtagerens samtykke kan den ferie, der efter § 9, stk. 1, skal gives i sammenhæng i ferieperioden, dog ikke ligge i tiden mellem en af arbejdsgiveren meddelt opsigelse og fratrædelsestidspunktet, medmindre adgang dertil følger af bestemmelse i kollektiv overenskomst eller det efter lov eller overenskomst gældende opsigelsesvarsel er længere end 3 måneder eller opsigelsesvarslet er forlænget med antallet af feriedage.“

Til § 11.

Af mindretallet under nr. 6:

13) „7¼ pct.“ ændres til: „10 pct.“.

Til § 12.

Af arbejdsministeren, tiltrådt af udvalget:

14) Stk. 4 affattes således:

„Stk. 4. Feriegodtgørelse efter stk. 1 ydes for sammenlagt højst 4 måneder inden for et optjeningsår og for højst 4 måneder på grund af samme sygdom eller tilskadekomst.“

Til § 13.

Af mindretallet under nr. 6:

15) I stk. 2 ændres „7 pct.“ til: „9,5 pct.“.

Til § 28.

Af arbejdsministeren, tiltrådt af udvalget:

16) Stk. 1 affattes således:

„Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 1971.“

Til § 31.

17) Stk. 2 affattes således:

„Stk. 2. Lærlingelovens § 5 finder dog anvendelse for de i henhold til lærlingelovens § 1 godkendte læreforhold, der består ved lovens ikrafttræden.“

Ny paragraf.

Af mindretallet under nr. 1, tiltrådt af mindretallet under nr. 2:

18) Efter § 31 indsættes som ny paragraf:

„§ 00. I lov nr. 156 af 31. maj 1961, medhjælperloven, som ændret ved lov nr. 149 af 13. maj 1964 og lov nr. 333 af 18. juni 1969, ophæves § 11 og § 16, stk. 2.

Stk. 2. Arbejdsministeren fastsætter fornødne overgangsbestemmelser.“

Til § 32.

Af arbejdsministeren, tiltrådt af udvalget:

19) Paragraffen affattes således:

„§ 32. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland. Ved kgl. anordning kan loven sættes i kraft for Grønland med de afvigelser, som de særlige grønlandske forhold tilsiger.“

Bemærkninger.

Til nr. 1.

Ved ændringsforslaget inddrages medhjælperne under ferieloven.

Til nr. 2.

Ved ændringsforslaget udgår begrænsningerne i personkredsen, og lovforslaget omfatter herefter alle lønmodtagere, uanset ansættelsesforholdets art.

Til nr. 3.

Ved ændringsforslaget fastslås det, at beskæftigelse inden ferieårets 1. august giver ret til 24 dages ferie i modsætning til ordningen efter såvel gældende lov som lovforslaget, hvorefter feriedagenes antal, normalt 18, er afhængig af længden af den pågældendes beskæftigelse i det forudgående kalenderår (optjeningsåret).

Til nr. 4.

Ved ændringsforslaget øges feriens længde fra normalt 18 dage til normalt 24 dage med

bibeholdelse af såvel den gældende lovs som lovforslagets bestemmelser om, at antallet af feriedage er afhængig af pågældendes beskæftigelse i det forudgående kalenderår (optjeningsåret).

Til nr. 5.

Ved ændringsforslaget forøges lærlinges feriedageantal fra 18 til 24.

Til nr. 6.

Ved ændringsforslaget forøges antallet af feriedage, som skal gives i ferieperioden (2/5-30/9), fra 12 til 18.

Til nr. 7.

Efter lovforslaget og gældende lov skal hele ferien gives i sammenhæng inden for ferieperioden, såfremt antallet af feriedage er under 12. Dette tal bør forhøjes til 18 under hensyn til den foreslåede forlængelse af ferien fra 18 til 24 dage.

Til nr. 8.

Ved ændringsforslaget udgår bestemmelsen om, at hele ferien skal holdes i ferieperioden (2/5-30/9), i tilfælde hvor feriedagenes antal er under 12. Ændringsforslaget er en følge af den under nr. 3 foreslåede ændring, hvorefter feriens længde altid er 24 dage.

Til nr. 9.

Ved ændringsforslaget forhøjes det antal feriedage, personer med beskæftigelse inden for landbruget skal have i ferieperioden, fra 6 til 12. Ændringsforslaget må ses på baggrund af de stillede ændringsforslag om at forøge ferien fra 18 til 24 dage.

Til nr. 10 og 12.

Stk. 1 i den ved ændringsforslaget foreslåede nye bestemmelse svarer til reglen i den gældende ferielovs § 4, stk. 1, 3. pkt.

Med den foreslåede nye bestemmelses stk. 2 tilsigtes at imødegå den ulempe for lønmodtageren ved placering af ferie i en opsigelsesperiode, at han enten afskæres fra at have den fulde opsigelsesperiode til rådighed med henblik på at søge andet arbejde, eventuelt omlægge sin tilværelse, eller får det rekreative sigte med ferien kompromitteret.

Bestemmelsen tager alene sigte på tilfælde, hvor der foreligger opsigelse fra arbejdsgiveren.

Der er ikke fundet tilstrækkeligt behov

for at lade bestemmelsen omfatte tilfælde, hvor opsigelsesvarslet overstiger 3 måneder.

Forslaget omfatter såvel tilfælde, hvor ferien placeres efter, at opsigelse er sket, som tilfælde, hvor ferien er lagt, inden arbejdsgiveren opsiges lønmodtageren.

Til nr. 11.

Ændringsforslaget præciserer, at fravigelse fra reglen i paragraffens stk. 1 alene kan ske på den måde, at den ferie, der skal gives i sammenhæng i ferieperioden, kan gives uden for ferieperioden.

Til nr. 13.

Ved ændringsforslaget forhøjes feriegodtgørelsen fra $7\frac{1}{4}$ pct. til 10 pct. som følge af de stillede ændringsforslag om at forøge ferien fra 18 til 24 dage.

Til nr. 14.

Den oprindeligt foreslåede udformning af bestemmelsen indeholdt ensartet maksimum på 3 måneder for optjening af feriegodtgørelse på grund af samme sygdom eller samme tilskadekomst. For sygdom kan dette i visse tilfælde — hvis sygdommen indtræder henimod slutningen af et optjeningsår og løber ind i det næste — betyde en forringelse i forhold til den gældende regel.

Med henblik på afbødning heraf, og idet det i øvrigt findes hensigtsmæssigt at have ens maksimum for optjening af feriegodtgørelse under fravær på grund af sygdom og tilskadekomst, foreslås perioden såvel inden for et optjeningsår som på grund af samme sygdom eller tilskadekomst forhøjet fra 3 måneder til 4 måneder.

Til nr. 15.

Ved ændringsforslaget forhøjes feriegodtgørelsen fra 7 pct. til 9,5 pct. for lønmodtagere, som er berettiget til løn under ferie, men som vælger at få udbetalt feriegodtgørelse.

Der henvises i øvrigt til det under bemærkningerne til nr. 13 anførte.

Til nr. 16.

Det foreslås, at den ny ferielov sættes i kraft fra optjeningsårets begyndelse den 1. januar 1971, således at ferie efter loven første gang holdes i ferieåret 1. april 1972 til 31. marts 1973.

Til nr. 17.

Lærlinge, der er omfattet af lærlingelovens § 1, har hidtil været berettiget til ferie med løn efter reglerne i lærlingelovens § 5. Efter denne bestemmelse opnår en lærling ret til årlig ferie med løn samt en vis feriegodtgørelse til brug i den første ferie efter læretidens udløb, jfr. bemærkningerne til forslaget § 7.

Lærlinge vil efter forslaget være omfattet af ferieloven og vil fra denne lovs ikrafttræden optjene ferieret og feriegodtgørelse på linje med andre lønmodtagere. Dette gælder ikke alene lærlinge, hvis læreforhold etableres efter ferielovens ikrafttræden, men også lærlinge, hvis læreforhold består på dette tidspunkt.

Der opstår en række overgangsproblemer for disse læreforhold. En lærling, hvis læreforhold er begyndt forud for 1. januar 1971, vil således ikke have optjent feriegodtgørelse til brug i ferieåret 1971-72 og ville ved en ophævelse af lærlingelovens regler fra 1. januar 1971 være uden løn under ferien. Endvidere rejser der sig spørgsmål om anvendelse og afvikling af de opsparingsord-

ninger, der overenskomstmæssigt er etableret for lærlinge inden for en række fag.

For at imødegå sådanne og andre administrative problemer og undgå at gribe ind i de særlige ordninger, der er tilvejebragt ved kollektive overenskomster, foreslås det, at lærlingelovens § 5 fortsat finder anvendelse for de efter lærlingelovens § 1 godkendte læreforhold, der består ved lovens ikrafttræden. Disse lærlinge vil — som under den gældende lovgivning — først efter læreforholdets udløb blive omfattet af ferieloven og først da begynde at optjene ferieret og feriegodtgørelse efter ferielovens bestemmelser.

Til nr. 18.

Ændringsforslaget er en følge af de under nr. 1 og 2 foreslåede ændringer.

Til nr. 19.

Ændringsforslaget imødekommer et af ministeriet for Grønland fremsat, af Grønlands landsråd tiltrådt ønske om, at loven kan sættes i kraft for Grønland med de ændringer, der følger af særlige grønlandske forhold.

Simonsen,
næstformand.

Asger Jensen.

Juul-Madsen.

Hans Kjær.

Jens Frandsen.

Søren Jensen.

Niels Jørgen Nielsen.

Valbak.

Grethe Philip.

Erik Hansen (Ålborg amt),
formand.

Erling Dinesen.

Jørgen Peder Hansen.

Anker Jørgensen.

Evald Kristensen.

Søren B. Jørgensen.

Bertel Pedersen.

Krog Hansen.

Bilag.

ARBEJDSMINISTERIET

Den 29. april 1970.

Spørgsmål nr. 1:

Hvor langt er udvalget kommet i sine overvejelser vedrørende tilvejebringelse af et system til afløsning af feriemærkesystemet?

Sigtes der mod bestemte løsninger, og har arbejdsministeren taget stilling til disse?

Svar:

1. Arbejdsministeriets udvalg om sikring af feriegodtgørelse har udarbejdet udkast til en del af betænkningen omfattende indledning, en beskrivelse af den gældende lovgivning samt kritik af postvæsenets feriemærkesystem i relation til arbejdsgiverne, lønmodtagerne, direktoratet for arbejdstilsynet og postvæsenet.

2. På grundlag af udvalgets overvejelser er der dernæst udarbejdet udkast til en del af betænkningen, indeholdende overvejelser om etablering af et system til afløsning af postvæsenets feriemærkesystem og i tilknytning hertil overvejelser om behov for etablering af en sikringsfond.

Udvalget har specielt peget på etablering af et system i tilknytning til kildeskattedistributionen samt overvejet henlæggelse af administrationen af ordningen til pengeinstitutterne.

3. Udvalget har forudsat, at et system til afløsning af postvæsenets feriemærkesystem alene skulle omfatte de personer, for hvem der efter ferieloven er pligt til at anvende feriemærkesystemet.

Dansk Arbejdsgiverforenings repræsentant i udvalget har dog i udvalget forelagt en skitse, hvorefter der for hele arbejdsmarkedet alene skulle ske indbetaling af feriegodtgørelse i fratrædelsestilfælde.

4. Da udvalget ikke har afsluttet sit arbejde, er der ikke afgivet indstilling til arbejdsministeren om forslag til et system til

afløsning af postvæsenets feriemærkesystem.

5. Den i forhold til bestemmelsen i den gældende lovs § 5, stk. 5, 1. punktum, ændrede formulering i forslaget § 18 tager sigte på at muliggøre etablering af et system, der ikke er bundet til anvendelse af feriemærker. Efter den foreslåede bestemmelse skal arbejdsministeren forhandle med ferieudvalget, i hvilket arbejdsmarkedets organisationer er repræsenteret; jfr. forslagets § 25, stk. 3, inden nærmere regler fastsættes.

6. Ved overvejelserne om etablering af et nyt system til afløsning af postvæsenets feriemærkesystem vil arbejdsministeriet lægge afgørende vægt på, at et sådant system ikke griber ind i områder, hvor arbejdsmarkedets parter efter sædvane indgår overenskomster, herunder om feriekortordninger m. v., samt på, om der i et nyt system vil være rimelige kontrolmuligheder med hensyn til systemets overholdelse.

Spørgsmål 2:

Anser arbejdsministeren det for praktisk muligt at gennemføre en ordning med ret til ferie, uanset at der eventuelt ikke er optjent feriegodtgørelse, jfr. punkt 2 i forslag til folketingsbeslutning om en reform af ferielovgivningen (XI) (af Krog Hansen m. fl.).

Hvorledes bedømmer ministeren nævnte forslags øvrige indhold?

Svar:

1. Lovforslaget bygger — bortset fra de specielle bestemmelser om lærlinge — på ferielovens hidtidige principper, hvorefter ret til ferie samt feriegodtgørelse baseres på beskæftigelsen i det forudgående optjeningsår. Foreligger der derfor ikke en sådan forudgående beskæftigelse, har lønmodtage-

ren hverken ret til at holde ferie eller ret til løn under ferie eller feriegodtgørelse.

2. Efter den norske ferielov har en lønmodtager, der er omfattet af loven, hvert ferieår ret til ferie i 24 arbejdsdage. Den, der er ansat i virksomheden senere end 30. september i ferieåret, har ikke ret til ferie.

De norske myndigheder har over for arbejdsministeriet oplyst, at den pengeløse feriefritid sikkert bliver brugt i nogen udstrækning, men man har ikke oplysninger til at vurdere i hvilket omfang. Det bemærkes herved, at den norske ferielovs forudsætning om, at ferien også skal benyttes som ferie, kun gælder i den udstrækning, lønmodtageren får feriegodtgørelse.

3. Det kan vel ikke ganske afvises, at en række personer, der ikke har optjent ret til fuld ferie, kan have behov for at få suppleret antallet af feriedage op til sådan ferie.

Ligesom lærlinge kan andre unge, der umiddelbart efter afslutning af en uddannelse, det være sig skoleuddannelse, højere uddannelse, højskoleophold eller praktikanttjeneste, eller som efter aftjening af værnepligt opnår beskæftigelse på arbejdsmarkedet, have behov for at holde fuld ferie i det første ferieår, de har sådan beskæftigelse. Det vil dog formentlig ofte være sådan, at disse personer har lyst til hurtigt at få lønnet beskæftigelse og måske ikke har rekreativt behov for ferie.

Et mere udtalt behov foreligger formentlig for personer, der har haft fravær på grund af sygdom, der ikke giver ret til ferie med feriegodtgørelse, eller arbejdsløshed, men det er et spørgsmål, om de pågældende skønner at have råd til at holde ferie, når de ikke har en til feriens længde svarende feriegodtgørelse til rådighed.

4. I tilfælde, hvor en lønmodtager måtte have behov for at holde fuld ferie i et ferieår uden at have ret dertil, vil der i forbindelse med ansættelsen mellem arbejdsgiveren og lønmodtageren kunne træffes aftale om, at lønmodtageren kan holde ferie (uden løn), specielt hvor arbejdsgiveren ønsker hurtig tiltræden fremfor at vente til efter afholdt ferie. Sådanne aftaler må antages at være ret hyppige og har næppe givet anledning til store problemer.

Også efter tiltrædelse kan sådanne aftaler indgås, specielt når såvel arbejdsgiveren

som lønmodtageren er tilfredse med ansættelsesforholdet.

5. Spørgsmålet har yderst sjældent været forelagt for administrationen, og det blev ikke rejst under arbejdet i udvalget om arbejdstid og ferie.

6. Behov for en bestemmelse på linie med det i pkt. 2 i forslaget til folketingsbeslutning anførte synes ikke at være udtalt, idet der som hovedregel vil være sammenhæng mellem den økonomiske baggrund — d. v. s. feriegodtgørelse eller løn under ferie — og ønsket om at holde ferie, og der i øvrigt i tilfælde, hvor ferie, uden at ret dertil er optjent, ønskes afholdt, træffes aftale mellem arbejdsgiver og lønmodtager.

7. Det kan formentlig ikke anses for udelukket at gennemføre en ordning med ret til ferie, uanset at lønmodtageren ikke i det forudgående optjeningsår har haft en dertil svarende beskæftigelse — og følgelig ej heller har optjent feriegodtgørelse svarende til fuld ferie. En sådan bestemmelse ville kræve ændring af forslagets § 6 og § 13 — for sidstnævnte bestemmelses vedkommende under hensyn til, at løn under ferie netop forudsætter, at retten til ferie er baseret på beskæftigelse i det forudgående ferieår. Der ville formentlig være risiko for tvivlsspørgsmål i en række tilfælde.

8. Med hensyn til det øvrige forhold i forslaget til folketingsbeslutning bemærkes følgende:

Ad pkt. 1 og pkt. 2 i øvrigt — udvidelse af personkredsen og forlængelse af ferien til 4 uger — henvises til de ved 1. behandling af forslaget fremsatte bemærkninger.

Ad pkt. 3.

1. Indbetaling på en lønmodtagers konto i en ferielønsfond — evt. i forbindelse med kildeskatteordningen — ved anvendelse af EDB og personnummer ville formentlig kunne gennemføres teknisk. En ordning omfattende alle lønmodtagere ville for så vidt være lettere at administrere end en ordning, som kun skulle omfatte en begrænset del af arbejdsmarkedet.

For den enkelte lønmodtager måtte det anses for en fordel, at al feriegodtgørelse optjent i et kalenderår indgik samme sted uanset, om lønmodtageren i årets løb havde

Bilag til bet. o. lovf. om ferie.

flere arbejdsgivere, og derefter kom til anvisning under ét i det følgende ferieår.

2. Såfremt ordningen imidlertid skulle omfatte alle lønmodtagere, ville der være tale om et stærkt indgreb i bestående overenskomster, idet en meget væsentlig del af arbejdsmarkedet efter ferielovens § 6, stk. 2, har fået godkendt ferieoverenskomster med anvendelse af feriekort m. v. og dertil knyttede garantiordninger.

3. Forslaget ville tillige indebære, at der for månedslønnede m. v. i stadige beskæftigelsesforhold i stedet for den praktiske ordning med udbetaling af løn under ferie — og ferietillæg — løbende skulle ske indbetaling af feriegodtgørelsen til ferielønsskatten.

4. Etableringen af en ordning som nævnt i forslaget ville medføre en meget alvorlig belastning af arbejdsgivernes likviditet. Dette ville gælde såvel for så vidt angår området ferie med løn til månedslønnede m. v. som for områder, der er omfattet af korttordninger m. v., idet arbejdsgiverne — og herunder det offentlige — stat og kommuner m. v. — i etableringsperioden samtidig måtte yde den i det forudgående optjeningsår indtjente feriegodtgørelse og løbende indbetale årets feriegodtgørelse. Der ville i starten stort set blive tale om en forøgelse af udgifterne med 10 pct. — 4 ugers ferie som anført i forslaget forudsat.

Ad pkt. 4.

1. Ved etablering af en ferielønsskattens fond ville der efter dækning af administrationsudgifterne vel kunne forventes et vist overskud, men det er dog formentlig et spørgsmål, om der vil være tilstrækkeligt overskud til at kunne afgive 4 pct. i rente til lønmodtagerne, også under hensyn til usikkerhed om, hvornår de månedlige indbetalinger faktisk ville finde sted.

2. Det vil formentlig være et spørgsmål, om man ikke i højere grad burde tilgodese generelle ferieformål, såfremt der blev tale om etablering af en ferielønsskattens fond.

Ad pkt. 5.

1. Der er næppe praktiske vanskeligheder forbundet med umiddelbart før ferieårets begyndelse at sende anvisning til den enkelte lønmodtager på det for ham indestående beløb.

2. Forslaget synes at forudsætte samlet

udbetaling af hele feriegodtgørelsen, uanset om ferien deles.

Der synes ikke at være noget til hinder for at indrette anvisningen således, at udbetalingen også kunne deles.

Ad pkt. 6.

Den i punktet omhandlede ordning vil formentlig give anledning til adskillig tvivl i konkrete tilfælde, og den synes ikke at tage i betragtning, at 10 pct. — eller efter gældende lov $7\frac{1}{4}$ pct. — indeholder et ferietillæg.

Ad pkt. 7.

1. En ordning som omhandlet i forslaget vil næppe kunne etableres uden en betragtelig forberedelsesperiode og formentlig — selv med beslutning derom nu — næppe pr. 1. januar 1971.

2. For lærlinge tager forslaget ikke stilling til, hvorledes der skal forholdes med de eksisterende opsparingsordninger. Det synes mest hensigtsmæssigt at lade de ved en ny lovs ikrafttræden eksisterende lærlingeforhold forblive under den hidtil gældende ordning, jfr. det med arbejdsministeriets skrivelse af 15. april 1970 fulgte ændringsforslag til § 31.

Ad pkt. 8.

Forslaget om løbende beskatning i indkomståret svarer til den gældende ordning for feriemærker og feriekort m. v. Ordningen ville kunne tilrettelægges således, at beløb, der anvises fra ferielønsskatten, er netobeløb.

Det synes tvivlsomt, om det af skattetekniske grunde ville være hensigtsmæssigt at friholde feriegodtgørelse for beskatning og lade skattetrækket foretage i den i øvrigt udbetalte løn. Spørgsmålet måtte i givet fald forhandles med skattemyndighederne.

Sluttelig bemærkes, at langt de fleste af lønmodtagerne uden vanskeligheder modtager den feriegodtgørelse eller løn under ferie, som de har ret til, at tilfælde, hvor der er sket tab som følge af arbejdsgiverens betalingsstandsning, er relativt få og i øvrigt næppe — som anført i bemærkningerne til forslaget — skyldes, at der ikke er tilstrækkelig garantiordning forbundet med ferieoverenskomsterne, og at etablering af en ordning som den i forslaget omhandlede formentlig ville skyde langt over målet.